Lesnícky náučný chodník Fľak

Kraj:	Prešovský
Okres:	Kežmarok
Geomorfologická jednotka:	Popradská kotlina
Geologická jednotka:	vnútrokarpatský flyš
Chránené územia:	Tatranský národný park a prírodná rezervácia Fľak
Prístup:	bus Tatranská Kotlina, Čarda
Východisko:	bus zastávka Tatranská Kotlina, Čarda
Trasa:	bus zastávka Tatranská Kotlina, Čarda – lesnou cestou južným smerom k Ceste slobody – horáreň Fľak – lesnou cestou na severovýchod k ceste zo Spišskej Belej do Tatranskej Kotliny
Dĺžka, prevýšenie:	3,9 km, prevýšenie 60 m
Čas prechodu:	2 h
Počet zastávok:	10
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Vo východisku je chodník prepojený na modrú turistickú značku.

Rok otvorenia: 2013

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave, no na niektorých odbočkách chýba značenie (2021).

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Lesy mesta Spišská Belá, s. r. o., Továrenská 30, 059 01 Spišská Belá

Poznámka: (1) Poradie panelov v teréne nie je chronologické – panel 3 je až za panelom 5. (2) Neďaleko panela 4 sa vľavo od chodníka nachádza bobria hrádza, viditeľná mimo vegetačného obdobia (bez lístia na stromoch) priamo z chodníka. (3) Pri horárni Fľak je semenný sad odolnej tatranskej dreviny – smrekovca opadavého.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. V mieste križovania trasy náučného chodníka s Cestou slobody je nutné dbať na zvýšenú opatrnosť. Odporúčame spojiť s návštevou Belianskej jaskyne v Tatranskej Kotline, ku ktorej vedie náučný chodník.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Tatranská Kotlina. Liečebná osada so štatútom prírodných klimatických kúpeľov, časť mesta Vysoké Tatry, v Popradskej kotline tesne pri okraji Belianskych Tatier severozápadne od Kežmarku. Podnet na založenie osady v roku 1881 dalo turistické sprístupnenie novoobjavenej Belianskej jaskyne. Koncom 19. storočia tu stálo už mnoho budov pre hostí včítane liečebne i kasína. V medzivojnovom období tu bola liečebňa pľúcnej tuberkulózy. V súčasnosti tu neštátne sanatórium poskytuje komplexnú odbornú ústavnú starostlivosť dospelým pacientom s prevažne chronickými ochoreniami dýchacieho ústrojenstva (priedušková astma, chronická obštrukčná choroba pľúc a i.). Juhozápadne od osady v masíve Kobylieho vrchu sa nachádza jedna z najvýznamnejších archeologických lokalít na Slovensku – Hučivá diera – s nálezmi neskoropaleolitického osídlenia magdalénienskej kultúry, prvého zisteného táboriska tejto kultúry na Slovensku (viac v samostatnom hesle).

Prírodná rezervácia Fľak. Chránené územie vyhlásené v roku 1991 v severozápadnej časti Popradskej kotliny v podhorí Belianskych Tatier južne od Tatranskej Kotliny na ochranu jedlín, fytocenologicky špecifických pre Tatry, floristicky bohatých s množstvom vzácnych a chránených rastlinných druhov a pomerne nenarušenými zoocenózami montánneho vegetačného stupňa. Lesy majú dôležité ochranné funkcie. Rezervácia je súčasťou Tatranského národného parku, Biosférickej rezervácie Tatry ako aj územia európskeho významu Tatry (súčasť sústavy Natura 2000).

Národná prírodná rezervácia Mokriny. Rozsiahle chránené územie vyhlásené v roku 1991 v severnej časti Popradskej kotliny v podhorí kontaktu Vysokých Tatier a Belianskych Tatier medzi Tatranskými Matliarmi, Cestou slobody a Rakúsmi na ochranu jednej z najvýznamnejších prírodovedeckých lokalít strednej Európy, v ktorej sa na glacifluviálnych kužeľoch na flyšovom podloží zachovali okrem reliktných brezín i vzácne zvyšky rašeliniskovej flóry, v minulosti lemujúcej celé úpätie Vysokých Tatier, so vzácnymi druhmi, napr. všivcom žezlovitým (*Pedicularis sceptrum-carolinum*) a rojovníkom močiarnym (*Ledum palustre*). Rezervácia je súčasťou Tatranského národného parku, Biosférickej rezervácie Tatry ako aj územia európskeho významu Tatry (súčasť sústavy Natura

2000).

Prírodná pamiatka Hučivá diera. Chránené územie juhozápadne od osady Tatranská Kotlina vyhlásené v roku 1994 na ochranu jaskyne Hučivá diera v južnom svahu masívu Kobylieho vrchu v Belianskych Tatrách. Jaskyňa na základe nálezov neskoropaleolitického osídlenia magdalénienskej kultúry, prvého zisteného táboriska tejto kultúry na Slovensku, predstavuje jednu z najvýznamnejších archeologických lokalít na Slovensku. Slovensko-poľským prieskumom sa tu v roku 2018 zistila vzácna štiepaná kamenná industria lovcov (poľské odrody pazúrikov, moravské rohovce, kostená ihla) a kosti lovných zvierat (sobov, kamzíkov, kozorožcov, vysokej zveri, koní, zajacov) spred 14 – 15 tisíc rokov. Pôvodne verejnosti voľne prístupná jaskyňa bola v roku 2019 uzavretá. Pamiatka leží v rámci národnej prírodnej rezervácie Belianske Tatry, územia európskeho významu Tatry, chráneného vtáčieho územia Tatry (dve posledné územia sú súčasťou sústavy Natura 2000), Tatranského národného parku a Biosférickej rezervácie Tatry.

Popradská kotlina. Jeden z troch geomorfologických podcelkov **Podtatranskej kotliny**, vyhraničený zhruba medzi Štrbským sedlom, Šuňavou, Hôrkou, Kežmarkom, Podolíncom, Lendakom a osadami mesta Vysoké Tatry. Na severozápade susedí s Tatranským podhorím, Liptovskou kotlinou (s nimi tvorí Podtatranskú kotlinu), na juhu s Kozími chrbtami, východe Levočskými vrchmi a severe Spišskou Magurou. Predstavuje mohutnú tektonickú depresiu ležiacu v zrážkovom tieni Tatier vo výškach zhruba 590 – 900 m n. m. Je vyplnená mohutnými kvartérnymi glacifluviálnymi sedimentmi vo forme terasovaných kužeľov pod vysokotatranským úpätím (štrky, štrkopiesky, balvany) a terasovými a nivnými sedimentmi riek a potokov (hliny, štrkopiesky), prikrývajúcimi podložné paleogénne horniny (flyš: pieskovce a ílovce). Tieto miestami výraznejšie vystupujú nad zvlnený reliéf s dlhými plochými chrbtami až plošinami ako vyššie pahorky. V oblasti niektorých zlomov sa vyskytujú travertíny (Gánovce).

Národná prírodná pamiatka Belianske Tatry. Chránené územie vyhlásené v roku 1991 na ochranu citlivých ekosystémov s flórou i faunou endemického charakteru, mnohých z nich ohrozených, s pestrou mozaikou unikátnych foriem reliéfu i pôdneho krytu, vysokohorským krasom s povrchovými i podzemnými formami a dôležitými ochrannými funkciami lesných porastov. Zaberá územie horského pásma Belianskych Tatier – severovýchodnej časti Východných Tatier – s výrazným, 14 km dlhým skalnatým hrebeňom V-Z smeru, ktoré sú budované najmä vápencami a dolomitmi so strmými trávnatými svahmi s bohatou vegetáciou a miestami skalnými stenami. K dominantám vyššej západnej časti ich hlavného hrebeňa patrí Ždiarska vidla a najvyšší vrch Havran (2 151 m). Belianske Tatry predstavujú kvestu – reliéf na naklonených geologických štruktúrach. Je tu temer 60 jaskýň a priepastí. Názov je odvodený od mesta Spišská Belá, ktorá už v roku 1310 mala pastviny v ich strednej a východnej časti. Rezervácia leží v rámci územia európskeho významu Tatry, chráneného vtáčieho územia Tatry (obe sú súčasťou sústavy Natura 2000), Tatranského národného parku a Biosférickej rezervácie Tatry.

Tatranský národný park (TANAP). Najstarší a najrozľahlejší národný park na Slovensku, vyhlásený v roku 1948, na poľskej strane Tatier o šesť rokov neskôr. Dnes zahŕňa územie **Západných Tatier**, **Vysokých Tatier** ako aj **Belianskych Tatier**. Tieto pohoria majú vysokohorský (alpský) charakter, v časti Vysoké Tatry 30 štítov a veží presahuje výšku 2 500 m n. m., je medzi nimi aj najvyšší vrch Tatier, Slovenska a Karpát, Gerlachovský štít (2 655 m n. m.). Ich reliéf formovali horské ľadovce, ktorých pozostatkom je množstvo jazier – plies. Oficiálnym symbolom TANAPu je endemit kamzík vrchovský tatranský. Typickými sú aj plesnivec alpínsky, kosodrevina či orol skalný a svišť. Mimoriadnou udalosťou na území TANAPu bola vetrová kalamita, ktorá 19. novembra 2004 postihla južné svahy Vysokých Tatier, najmä však Tatranského podhoria a priľahlej časti Podtatranskej kotliny medzi Podbanským a Tatranskou Kotlinou (30 km) a nadlho zmenila charakter postihnutého územia. Atraktivita prírodných krás udržuje trvale vysokú návštevnosť parku. Na jeho území je okolo 600 km

turistických chodníkov a 16 značených cyklistických chodníkov. Správa TANAPu sídli vo Svite, pracovisko má aj v Liptovskom Mikuláši. TANAP včítane jeho ochranného pásma prekrýva bilaterálna Biosférická rezervácia Tatry, do svetovej siete UNESCO zapísaná v roku 1993, viaceré územia európskeho významu (napr. Tatry, Poš, Machy) a chránené vtáčie územie Tatry (obe posledné kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Názvy informačných panelov

1. Lesnícky náučný chodník Fľak
2. História územia mestských lesov
3. Zver našich lesov
4. Lesnícke technické pamiatky – lesná železnica a lesná lanovka
5. Objekt Pro Silva a uznané porasty
6. Ochrana prírody, lesy osobitného určenia, chránené územia
7. Rastové fázy porastu
8. Spoznávanie drevín podľa kôry
9. Poznávanie húb, vtákov, drevín, lesnej zveri a rastlín (*päť samostatne stojacich tabúľ*)
10. Lesné škôlky, snehová jama, protipožiarna nádrž

Spider Park
Tatranská Kotlina
Kobylí vrch
Jedliny
Predarské
Vysoká
Dolky
Flak